

БЮЛЕТИН

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

София 1000, бул. "Дондуков" № 11; тел.: 02 986 53 09; тел./факс: 02 986 53 00;
e-mail: nfri@abv.bg; <http://www.nfri.bg/>

Година XVIII, брой 4 м.април 2025 г.

В ТОВА ИЗДАНИЕ

1. Новини – стр.1 – стр.9
2. Нашата консултация – стр.10 – стр.16

НОВИНИ

Изложение в Интер Експо Център в рамките на тринадесетото издание на Европейския форум на субектите на социалната и солидарната икономика

На 7 и 8 април 2025 г. в Интер Експо Център – София се проведе тринадесетото издание на Европейския форум на субектите на социалната и солидарната икономика. Форумът се проведе под формата на изложение на стоки на предприятия и кооперации на хора с увреждания и други социални предприятия с цел да насочи фокуса към предприятията и кооперациите от социалната икономика и да даде видимост на труда на хора от уязвими групи.

Форумът се организира с подкрепата на Министерството на труда и социалната политика. И този път зад каузата застанаха държавници, политици, представители на институциите, местната власт и академичните среди.

„Длъжници сме на социалната и солидарна икономика“, заяви министърът на труда

и социалната политика Борислав Гуцанов, който откри 13-ия Европейски форум на субектите на социалната и солидарна икономика. Министър Гуцанов подчерта ключовата роля на социалните предприятия и трудово-производителните кооперации за развитието на трудовата заетост и социалното включване на хората от уязвими групи в България. „Не е случайно, че

толкова много средства се отделят в тази посока, но има още много какво да се направи за развитието на социалната икономика“, заяви министърът. Той отбеляза, че е време да се постави по-силен фокус върху политиките в областта на труда. „Често се обръщат към мен, а и към колегите преди мен, като към министър на социалната политика. Искат ми се да се говори повече за Министерство на труда и тази политика да е съвместно със социалните предприятия, с трудово-производителните кооперации именно в областта на трудовата заетост“, каза министър Гуцанов. Той увери участниците във форума, че могат да разчитат на последователна подкрепа от страна на министерството. „Можете да бъдете сигурни, че ще получавате подкрепа, както винаги сте получавали, защото вярвам, че това е изключително важно за развитието както на социалните предприятия и трудово-производителните кооперации, така и на икономиката на България.“

Вицепрезидентът Илияна Йотова, Зорница Русинова, председател на Икономическия и социален съвет и Добри Митрев, председател на управителния съвет на Българската стопанска камара отправиха приветствия и изразиха съпричастност към мисията на събитието по време на откриващата церемония. Със специални видеообръщения своите послания отправиха Цветелина Пенкова, евродепутат от Прогресивния алианс на социалистите и демократите в ЕП и Джузепе Гуерини, председател на SECOP.

„Кооперациите имат значима роля в развитието на регионите и могат да допринесат за преодоляването на огромните регионални дисбаланси в страната чрез

осигуряването на заетост и привличането на млади хора, каза вицепрезидентът Илияна Йотова и увери, че искрено вярва в силата и потенциала на кооперативното движение да се развива така, че да отговаря на съвременните условия.

„Винаги съм стояла зад каузата на социалните и солидарните предприятия и на всяка възможност, която българската икономика може да даде на хората с увреждания или в друго уязвимо състояние, да могат достойно да намират своята заетост”, каза Зорница Русинова.

„Искам да обърна специално внимание на философията за съществуването на социалните и солидарни предприятия. Те са създадени, за да имаме икономика с човешко лице, икономика, насочена към това да се погрижим за най-ценното, което имаме. Това не са финансовите средства в банковите институции, не са машините и съоръженията, които имаме в предприятията. Това са хората“, подчерта Добри Митрев.

Участие в изложението взеха членовете на НФРИ:

- „Авис“ ЕООД, Бузовград,
- „Лозана“ ЕАД, София,
- „Велдия Дизайн“ ЕООД, София,
- „Тобекс Ко“ ЕООД, София,
- „Биоконсерв“ ООД, Криводол,
- „Нике“ ООД, Годеч,
- „Тотал Ел Си“ ЕООД, София,
- ЕТ „Савина – Събина Данева“, Ямбол.

След официалните приветствия откриващата церемония продължи с изпълнение на фолклорен състав от 140 СУ „Иван Богоров“ и модно ревю на студенти от специалност „Мода“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“.

Гостите на форума имаха възможност да разгледат щандовете на предприятията от

социалната и солидарна икономика, да се информират за дейността им и да закупят продукти с кауза.

Част от събитието беше и конференцията „Трудово-производителните кооперации – субекти на социалната и солидарна икономика“ в която председателят на УС на НФРИ Е.Тодорова взе участие. Председателят на НС на ТПК доц.д.н. Владислав Лазаров изнесе пленарен доклад, а в последвалия дискуссионен форум със свои тематични разработки се включиха доц.д-р Мария Паскалева от ЮЗУ „Неофит Рилски“, гл.ас.Илия Кереzieв от УНСС, Смилена Костова от ВУТП и Нели Томова от НС на ТПК.

Президентът Георги Първанов (2002 -2012 г.), Нина Димитрова, заместник председател на комисията по труда и социалната политика в 51-вото НС, Надя Младенова, началник кабинет на вицепрезидента, Надежда Бачева, заместник-кмет на Столична община, Иван Таков, общински съветник в СОС, проф.Николай Марин, ректор на ЮЗУ, проф.Цветана Стоянова, заместник-ректор на УНСС, доц.Ради Димитров, заместник-ректор на Висшето училище по телекомуникации и пощи, проф. Георги Йорданов, директор на Агенцията за хората с уврежданията, бяха сред официалните гости на събитието.

Столична община ще предостави павилиони за хора с увреждания за търговска дейност

Специализирани предприятия за хора с увреждания или предприемачи с трайни увреждания и в неравностойно положение ще могат да ползват търговски павилион на територията на гр.София, предоставени от Столичната община на:

- Пазар Герена.
- Пазар Оряхово в кв. „Надежда“ – 2 магазина.
- Пазар „Иван Вазов“.
- Женски пазар.

Кандидатите трябва да бъдат регистрирани по търговския закон.

Инициативата цели подкрепа на социалното включване.

Предоставянето на обектите е във връзка с чл. 17 от Наредбата за пазарите на територията на Столичната община и включва не само лица с увреждания, но и социални предприятия, специализирани предприятия и кооперации. Търговските обекти ще се предоставят безвъзмездно, като разходите за наем, ток и вода са за сметка на Столична община. Договорът се сключва със Столична община за от 1 до 3 години.

Идеята е инициативата да се превърне в постоянна,

Интерес за ползване на помещенията може да се заяви в НФРИ.

Важен етап за признаването на D-WISE като алтернативни модели на заетост за хора с увреждания

На 16 април 2025 г. Европейската комисия публикува дългоочакваното си [Проучване относно алтернативните модели на заетост за хора с увреждания](#). Това проучване, част от Пакета за заетост на хора с увреждания, представен от Комисията през 2022 г., предлага цялостен преглед на настоящите практики в широк спектър от алтернативни модели на заетост за хора с увреждания.

Мрежата D-WISE, както и всички нейни членове, разглеждат Проучването като обещаващ инструмент, който да даде светлина върху различните видове заетост за хора с увреждания, различни от отворения пазар на труда. Проучването, заедно с определенията, които то предоставя, би трябвало да помогне за оценката на различните варианти и да получи по-нататъшно политическо и регулаторно признание за тези модели, съответстващи на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания).

В тази връзка мрежата D-WISE подкрепя признанието, дадено на Социалните предприятия за трудова интеграция (WISE) в Проучването, както и признаването на мрежата като заинтересован участник в това пространство. Мрежата оценява акцента, поставен върху социално-икономическия характер – както е определен от Европейската комисия – на WISE, установявайки ясни разлики с предприятията за трудова интеграция с цел печалба.

Същевременно проучването подчертава участието на хората с увреждания в различните аспекти на WISE, които предполагат открито и отговорно управление. Участието на модела на управление на D-WISE е в голяма степен в съответствие с някои аспекти, повдигнати в Общ коментар № 8 към Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Освен това проучването предоставя интересни нови елементи за дефиницията на сегрегираната заетост, която се определя не само от количествени показатели (т.е. % на заетите хора с увреждания), но по-скоро от качествени аспекти (т.е. участие на хора с увреждания в различните области на компанията). Тези елементи се основават на съответствието на модела D-WISE с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, тъй като:

- Общ коментар № 8 към Конвенцията за правата на хората с увреждания КПХУ предоставя специален статут на организациите за защитена заетост, управлявани и ръководени от хора с увреждания или поне „съвместно притежавани [между хора със и без увреждания] и демократично контролирани“.
- Въз основа на Общ коментар № 8, такива организации не е необходимо да се считат за организации със сегрегирана заетост, „ако осигуряват справедливи и

благоприятни условия на труд на равна основа с другите“. Това отразява признаването на факта, че много хора с увреждания изразяват предпочитание към работа в защитени работилници, а не в по-отворена среда.

Мрежата D-WISE също така е съгласна с обвързването на определението за WISE за хора с увреждания с онези защитени работни места, които предлагат справедлива и качествена заетост за хора с увреждания. Освен формализирането на модела WISE за хора с увреждания, проучването предлага обещаващ преглед на мерките – обхващащи перспективите на предлагането, търсенето и управлението – за укрепване на ролята и стойността на алтернативните модели на заетост.

В това отношение мрежата D-WISE е съгласна с направените позовавания относно запазените договори за WISE, съгласно законодателството за обществените поръчки. Проучването признава предизвикателствата, пред които са изправени WISE („жизненоважни за наемането на хора с увреждания“) по отношение на предизвикателствата пред икономическата устойчивост поради недофинансиране.

Въз основа на доказателствата, предоставени от проучването, мрежата D-WISE призовава Европейската комисия да вземе предвид тези точки и да продължи да укрепва социалното измерение на обществените поръчки – включително запазени договори за WISE – по време на предстоящия преглед на Директива 2014/24/EC.

Същите принципи следва да бъдат включени в следващата многогодишна финансова рамка. Многогодишната финансова рамка за периода 2028-2034 г. следва да предоставя финансова подкрепа за предприятията на социалната икономика и за организациите, предоставящи качествена заетост на хора с увреждания, като например WISE (социални предприятия за интеграция на работното място).

С поглед към бъдещето, мрежата D-WISE призовава политиците да превърнат констатациите от проучването в конкретни мерки за политика и финансиране, по-специално чрез засилване на запазените договори в обществените поръчки и интегрирането на приоритетите, включващи хората с увреждания, в следващата многогодишна финансова рамка. Идентифицираните предизвикателства - особено тези, свързани с икономическата устойчивост и недофинансирането - изискват целенасочени действия, за да се гарантира, че WISE и подобни модели могат да продължат да предоставят качествени възможности за заетост. Освен това, Европейската комисия следва да вземе предвид елементите, определенията и заключенията на това проучване, когато допринася за работата и отговаря на наблюденията на Комитета на ООН по правата на хората с увреждания.

Тъй като Европейският съюз актуализира своята стратегия за правата на хората с увреждания и прилага Пакета за заетост на хората с увреждания, признаването и подкрепата на алтернативни модели на заетост като D-WISE ще бъдат от съществено значение за преодоляване на разликата в заетостта и за напредъка в правата и приобщаването на хората с увреждания в цяла Европа.

Световна среща на върха за хората с увреждания (GDS – Берлин)

Световната среща на върха за хората с увреждания се проведе в Берлин на 2 и 3 април. Тя събра над 4500 участници от над 100 държави, които потвърдиха ангажимента си към правата и приобщаването на хората с увреждания. Съорганизирана от Международния алианс на хората с увреждания (IDA), правителството на Германия и правителството на Йордания, срещата на върха отбеляза ключов момент за напредъка в правата на хората с увреждания и насърчаването на международно сътрудничество и хуманитарни действия, приобщаващи хората с увреждания.

През двата дни бяха проведени конференции и събития на различни теми, вариращи от изграждането на достъпно дигитално бъдеще, през практики за интегриране на хора с увреждания при бедствия и конфликти, до здравеопазване за всички и участие в общественния живот и вземането на решения.

Едни от ключовите резултати на Глобалната стратегия за развитие (GDS):

- Повече от 800 ангажимента са поети от правителства, институции и организации за защита и утвърждаване на правата на хората с увреждания по целия свят. Сред тях УНИЦЕФ се е ангажирал да отдели 10% от годишния си бюджет за деца с увреждания до 2030 г. и да развие приобщаващи образователни и защитни системи в 50 държави.
- Декларацията от Аман и Берлин за глобално приобщаване на хората с увреждания е одобрена от повече от 90 правителства и международни организации за да постигнат две основни цели: да адаптират своите международни програми за развитие приобщаващи и достъпни за хората с увреждания и поне 15% от международните програми за развитие, изпълнявани на национално ниво, да имат за цел приобщаване на хората с увреждания (15% за приблизително 15% от световното население с увреждания).
- Публикуван е Световният доклад за приобщаването на хората с увреждания, който предоставя информация за това как дълбоките промени, оформящи нашия свят, се отразяват на хората с увреждания. Той предлага стратегии за справяне и за насърчаване на включването във всички аспекти на живота.

Следващата Световна среща на върха за хората с увреждания ще се проведе в Катар след три години.

Министерският съвет (МС) прие Постановление за определяне на условията и реда за предоставяне и финансиране на високотехнологични помощни средства за лица с увреждания.

Министерският съвет (МС) прие Постановление за определяне на условията и реда за предоставяне и финансиране на високотехнологични помощни средства. Хората ще могат да ги получат в рамките на инвестиция „Предоставяне на помощни средства на лица с трайни увреждания“ по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България.

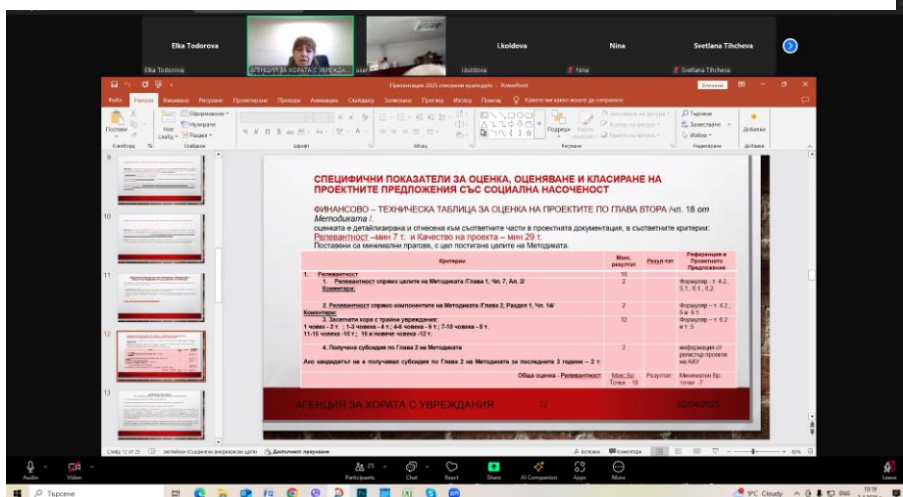
Очаква се около 2000 хора с увреждания да се възползват от мярката, като одобрените кандидати по проекта на МТСП сами ще могат да изберат високотехнологичното средство, от което се нуждаят, и доставчика, от който да го получат.

Министърът на труда и социалната политика обяви и друго решение на МС, с което се дава възможност 250 общини, предоставящи социални услуги и работещи по проекти на Министерството на труда и социалната политика (МТСП) да кандидатстват за закупуване на електромобили заедно със зарядна станция. Средствата ще се предоставят директно на общините, които кандидатстват, за да се гарантира по-навременната и ефективна подкрепа за тях.

Представяне на възможностите за кандидатстване от специализираните предприятия в конкурса на Агенцията за хората с увреждания

Агенцията за хората с увреждания проведе онлайн среща под формата на уебинар „Ден на отворените врати“ за кандидатите по Програмата за финансиране на проекти със социална и стопанска насоченост на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания на 02.04.2025 г.

По време на срещата беше представена подробна информация за стартирания конкурс и изискванията за участие в него. Присъстващите успяха да зададат своите въпроси, свързани с условията за кандидатстване, отпускане на средства, наблюдение и отчетност на проектните предложения, и да получат отговори от експерта на програмата в АХУ Жасмина Петкова.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

Процедура по освидетелстване пред ТЕЛК и обжалване

Медицинската експертиза включва експертиза за временната неработоспособност, експертиза за трайно намалена работоспособност на лица в трудоспособна възраст, както и на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68 от Кодекса за социално осигуряване/КСО/, които упражняват трудова дейност и не са им определени вид и степен на основание, вид и степен на заявка на деца до 16-годишна възраст и на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68 КСО и потвърждаване или отхвърляне на професионалния характер на заболяването.

Процедурата в Териториалните експертни лекарски /ТЕЛК/ стартира след като личният лекар/лекар по дентална медицина/, а за лицата, които нямат личен лекар-лекуващият лекар/лекар по дентална медицина/, насочва лицето към ТЕЛК с медицинско направление по образец съгласно приложение №8, когато приеме, че е налице:

1. Трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, която не е предшествана от временна неработоспособност.
2. Вид и степен на увреждане.
3. Промяна на датата на инвалидизиране, срока на инвалидизиране, противопоказните условия на труд или причинната връзка (нова - ДВ, бр. 84 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).
4. Необходимост от преосвидетелстване поради влошено или подобро състояние (нова - ДВ, бр. 84 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.)
5. Необходимост от преосвидетелстване по други поводи, предвидени в нормативни актове (нова - ДВ, бр. 84 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).

При издаване на медицинско направление данните съгласно приложение № 8 се въвеждат от личния лекар (лекар по дентална медицина), а за лицата, които нямат личен лекар - от лекуващия лекар (лекар по дентална медицина), в Информационната база данни поддържана в НЕЛК съгл. чл. 108а от Закона за здравето.

По искане на лицето, регистрираното в ИБД медицинско направление се отпечатва, подписва и подпечатва с печата на лечебното заведение и се връчва на лицето. Лекуващият лекар/лекар по дентална медицина насочва неосигурените лица и лицата с прекъснати здравни осигурителни права към ТЕЛК по същия като посочения по-горе ред. В случаите, при които за конкретно заболяване са извършени консултации и изследвания през последните дванадесет месеца, предхождащи явяването в ТЕЛК, и резултатите от тях са налични в медицинската документация на лицето, към направлението личният

лекар (лекар по дентална медицина), а за лицата, които нямат личен лекар - лекуващият лекар (лекар по дентална медицина), прилага заверени копия на същите, без да се налага повторното им назначение и извършване.

След издаване на направлението и извършването на допълнителни изследвания (ако такива са необходими) лицата или законните им представители/упълномощени от тях лица е необходимо да подадат заявление-декларация по образец съгласно приложение № 11, като посочат причината за явяването си. Същото може да бъде подадено на място в РКМЕ по местоживеене, по електронен път или чрез лицензиран пощенски оператор.

Заедно със заявление-декларацията могат да се приложат и направлението от личния/лекуващия лекар или протокола на ЛКК, както и медицинската документация, доказваща здравословното им състояние, включително заверени копия от медицински документи, съдържащи резултати от медико диагностични изследвания и консултации, които са налични в медицинската документация при личния лекар и/или при лекуващия лекар, в случаите, когато тези документи не са подадени от съответните лица и органи по чл. 54а, ал. 4.

Желателно е да не се представят оригинали на медицински документи, тъй като те се добавят в медицинското експертно досие на всяко лице и не подлежат на връщане.

В случаите по чл. 69а от Наредбата за медицинската експертиза заедно със заявлението-декларация по ал. 1 лицата подават в РКМЕ декларация, че искат да бъдат освидетелствани/преосвидетелствани само за увреждания, които са дефинитивни състояния.

За лицата съществува и възможността да подават своите заявления- декларации, както и приложени документи- по електронен път в Информационната база данни на адрес <https://ibd.mh.government.bg/>.

При попълването на заявлението-декларация е необходимо да се посочи актуалния адрес за кореспонденция, пенсионния статус (предвид възможността за определяне на пожизнен срок на експертното решение за лица, придобили право на пенсия), начинът, по който да се получи експертното решение на ТЕЛК- на място в ТЕЛК, по пощата с известие за доставяне, по електронен път чрез Системата за сигурно електронно връчване, като за целта е необходим електронен подпис и регистрация в електронната система.

ТЕЛК освидетелстват и преосвидетелстват лицата в 3-месечен срок от постъпване на документите при тях, като по силата на чл.40 , ал.1 от ПУОРОМЕРКМЕ при определяне на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане териториалната експертна лекарска комисия се произнася въз основа на наличната медицинска и друга документация, включително информацията в електронните здравни записи на лицата в Националната здравноинформационна система, без да се извършва клиничен преглед.

По изключение за нуждите на експертизата на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане териториалните експертни лекарски комисии извършват клиничен преглед в следните случаи:

1. когато цялата медицинска документация на лицето, съхранявана от личния лекар (лекуващия лекар)/ЛКК, е унищожена/загубена;
2. когато лицата поради медицински показания не са в състояние да се снабдят с необходимата медицинска документация, те се освидетелстват/преосвидетелстват въз основа на преглед на място (в дома, в болнично или в друго заведение);
3. когато ТЕЛК потвърждава или отхвърля професионалния характер на заболяванията;
4. когато има сключени спогодби с други страни, в които е установен такъв ред.

Териториалните експертни лекарски комисии освидетелстват и преосвидетелстват лицата в 3-месечен срок от подаване на заявлението декларация по чл. 56, ал. 1 в РКМЕ.

В случаите на прилагане на международен договор за социална сигурност или европейски регламенти за координация на системите за социална сигурност - от датата на получаване в ТЕЛК на медицинска документация, изготвена в друга държава.

Когато за изясняване на отделни случаи се изискват непредставени документи или изследвания, срокът по ал. 3 започва да тече от датата на тяхното представяне.

ТЕЛК освидетелстват лицата и по повод на временна неработоспособност. Лекарските консултативни комисии (ЛКК) насочват лицата към ТЕЛК не по-късно от 7 дни преди изтичането на отпуска по последния болничен лист. Медицинският протокол на ЛКК за продължаване на временната неработоспособност се внася в РКМЕ не по-късно от 3 дни от издаването му. При временна неработоспособност срокът за освидетелстване е 15 дни от датата на постъпване на документите в ТЕЛК. Срокът на временната неработоспособност може да бъде до два месеца от края на временната неработоспособност по последния болничен лист, освен ако в експертното решение е посочен по-кратък срок.

Експертните решения се връчват на лицата или на упълномощени от тях лица/на законните им представители, срещу подпис с писмо с известие за доставяне или по електронен път при условията и по реда на Закона за електронното управление.

**Практически насоки на Министерство на здравеопазването за лицата, които се освидетелстват от ТЕЛК
за трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане**

Практическите насоки са изготвени на база обобщена информация от най често задаваните към министерство на здравеопазването въпроси, постъпващите жалби, телефонни обаждания на заинтересовани лица, лекари от ТЕЛК и експерти от РКМЕ, както и най-честите пропуски от страна на лицата, подлежащи на експертиза. Тези насоки имат за цел да улеснят гражданите, които се освидетелстват в системата на медицинската експертиза от ТЕЛК по отношение на трайно намалена работоспособност /вид и степен на увреждане.

Процедурата по обжалване на ЕР на ТЕЛК или НЕЛК.

I. Подаване на жалби от освидетелстваните лица срещу експертни решения на ТЕЛК пред НЕЛК

Жалба срещу ЕР на ТЕЛК, се подава в 14 дневен срок от датата на получаването му, при спазване на чл. 112, ал. 1, т. 3 от Закона за здравето.

Жалбата може да се подаде лично от освидетелстваното лице или от друго лице с представителна власт.

Към жалбата следва се приложи пълномощно - когато се подава от пълномощник от името на освидетелстваното лице или копие от документ удостоверяващ наличието на представителна власт - в случаите на представителство по закон.

Към жалбата може да приложите и документацията, с която разполагате.

Жалбата може да бъде написана в свободен текст, като същата следва да отговаря на изискванията на чл. 85 и чл. 86 от АПК.

При спазване на чл. 85 и чл. 86 от АПК, жалбата следва да бъде адресирана до НЕЛК и да съдържа:

- трите имена на жалбоподателя, адрес /адрес за кореспонденция/, телефон за връзка, email адрес /ако има такъв/, ЕГН на освидетелстваното лице и трите му имена, ако е лице различно от жалбоподателя;
- акта, който се обжалва; експертното решение на ТЕЛК, което се обжалва (номер и дата на издаване);
- органа, който го е издал;
- възраженията срещу ЕР на ТЕЛК и тяхното основание (в свободна форма);
- искането, което се прави към НЕЛК основание (в свободна форма);
- дата и подпис на подателя;

При спазване на чл. 63, ал. 2 от ПУОРОМЕРКМЕ, жалбата срещу ЕР на ТЕЛК се подава до НЕЛК чрез **Регионална картотека на медицинската експертиза /РКМЕ/ към РЗИ, на място в РКМЕ, като пощенска пратка или по електронен път.**

! Подаването на жалбата чрез РКМЕ спестява време и ресурс, тъй като медицинските документи на хората с увреждания се съхраняват в РКМЕ, като те се

присъединяват към жалбата и се изпращат по служебен път в НЕЛК, за образуване на контролно административно производство.

Жалбата може да бъде подадена и директно в НЕЛК по един от следните начини:

1. По електронен път:

Чрез Системата за сигурно електронно връчване, поддържана от Министерство на електронното управление (МЕУ): НЕЛК има действащ профил в Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) създаден и поддържан от МЕУ като сигурен информационен канал за комуникация. Системата за сигурно електронно връчване замества класическия метод на препоръчана поща и представлява електронен еквивалент на препоръчана поща с обратна разписка. За да подадете жалба пред НЕЛК срещу ЕР на ТЕЛК чрез Системата за сигурно електронно връчване на Министерство на електронното управление е необходимо да се регистрирате на следния линк <https://edelivery.egov.bg/>

- Регистрацията се извършва с персонален идентификационен код (ПИК) на НОИ или с Квалифициран електронен подпис (КЕП).

- На официалната електронна поща на НЕЛК info@nelk.bg

- Информационната система за контрол на медицинската експертиза на адрес <https://ibd.mh.government.bg/>, след регистрация и вход с Квалифициран електронен подпис (КЕП).

ВАЖНО: С оглед защита на личните данни и правата на освидетелстваните лица при подаване на жалба по електронен път, същата трябва да е оформена като електронен документ, подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП) на жалбоподателя.

2. На хартиен носител:

- Като пощенска/куриерска пратка, на адрес: НЕЛК, гр. София, п.к. 1431, бул. "Акад. Иван Евстратиев Гешов" №15

- На място в НЕЛК, на адрес: НЕЛК, гр. София, п. к. 1431, бул. „Акад. Иван Евстратиев Гешов“ № 15.

ВАЖНО!

При обжалване на експертни решения на ТЕЛК, НЕЛК се произнася само по поводите, посочени в жалбата и предвидени в Наредбата за медицинската експертиза.

При обжалване НЕЛК не се произнася по заболявания, възникнали след постановяване на експертното решение на ТЕЛК.

НЕЛК се произнася по жалбата въз основа на медицинската и друга документация.

Преглед на място в НЕЛК не се извършва!

По силата на чл. 47 ал.1 от ПУОРОМЕРКМЕ Националната експертна лекарска комисия постановява своите решения в срок 3 месеца от постъпване на жалбата в НЕЛК.

В случаите касаещи произнасяне по повод временна неработоспособност, срокът по ал. 1 е 15 дни /ал.2 от ПУОРОМЕРКМЕ/.

Съгласно чл. 112, ал. 9 от Закона за здравето обжалването на експертните решения за трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане на органите на медицинската експертиза не спира изпълнението им.

Решенията на органите на медицинската експертиза, които не са обжалвани или редът за обжалването им е изчерпан, са задължителни за всички лица, органи и организации в страната.

II. Подаване на жалби от страна на освидетелстваните лица срещу експертни решения на НЕЛК

При спазване на чл. 112, ал. 1, т. 4 от Закона за здравето обжалванията и възраженията от страна на освидетелстваните лица се правят срещу експертни решения на НЕЛК (ЕР на НЕЛК) пред административния съд, в чийто район се намира постоянният или настоящият адрес на жалбоподателя по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Жалбата следва да бъде адресирана до съответния административен съд, като подаването ѝ чрез НЕЛК, може да бъде извършено **по един от следните начини:**

1. По електронен път:

- Чрез **Системата за сигурно електронно връчване, поддържана от Министерство на електронното управление (МЕУ):** НЕЛК има действащ профил в Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) създаден и поддържан от МЕУ като сигурен информационен канал за комуникация. Системата за сигурно електронно връчване замества класическия метод на препоръчана поща и представлява електронен еквивалент на препоръчана поща с обратна разписка. За да подадете жалба пред НЕЛК срещу ЕР на ТЕЛК чрез Системата за сигурно електронно връчване на Министерство на електронното управление - е необходимо да се регистрирате на следния линк <https://edelivery.egov.bg/>.

- **Информационната система за контрол на медицинската експертиза** на адрес <https://ibd.mh.government.bg/>, след регистрация с Квалифициран електронен подпис (КЕП).

- На официалната електронната поща на НЕЛК info@nelk.bg

2. На хартиен носител:

- Като пощенска/куриерска пратка, на адрес: **НЕЛК, гр. София, п. к. 1431, бул. „Акад. Иван Евстратиев Гешов“ № 15.**

- На място в НЕЛК, на адрес: **НЕЛК, гр. София, п. к. 1431, бул. „Акад. Иван Евстратиев Гешов“ № 15.**

Лекарските комисии ще имат достъп до пациентските досиета на гражданите с ТЕЛК

Лекарските комисии, които разглеждат документи за намалена работоспособност и издават медицинска експертиза (ТЕЛК решения) ще имат пълен достъп до здравните досиета на пациентите и цялата медицинска информация, вписана в Националната здравноинформационна система (НЗИС). Пилотно ще бъде осигурен достъп до лекарите от Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК), а от началото на април достъп до пациентските досиета ще имат всички членове на трудово-експертните лекарски комисии в страната.

Осигуряването на достъп до здравните досиета на пациентите се очаква да позволи на експертните комисии да намалят драстично времето за разглеждане на документите за нетрудоспособност и на пациентите няма да се налага да чакат с месеци ТЕЛК решенията. Целта е да се улесни работата на ТЕЛК комисииите и да им се даде възможност да вземеат навременни и информирани решения за здравното състояние на пациентите при коментар на документацията. Очаква се нововъведението да се намалят и злоупотребяват при издаването на ТЕЛК решения.

За улеснение на гражданите от седмицата ще бъде актуализирано мобилното приложение eЗдраве с добавянето на модул „Медицинска експертиза“ в здравното досие на гражданите. Така пациентите ще имат достъп до цялата налична документация, запозната с освидетелстването за медицинска експертиза – направления от общопрактикуващ лекар, протоколи от лекарска консултативна комисия (ЛКК), заявления, решения на ТЕЛК комисииите и др. В момента документите се достъпват през портала на НЗИС на адрес <https://my.his.bg/login> . Освен приложението гражданите ще получават нотификации за движението на предоставените документи, за насрочени данни на заседание на комисията, за издадено ТЕЛК решение и др.

екипът на НФРИ